

C o m e n t e m i s u g g e r i m

que no pren partit i es limita a ser un denunciador de la societat existent, descrivint només allò que observa.

L'estudi del professor Brunet s'emmarca en les preocupacions del que es denomina nova ètica, que pretén denunciar la necessitat d'una ètica que serveixi de marc per desenvolupar una supervivència amenaçada per mil motius diferents. L'obra descobreix les claus entre societat i poder, autèntica pedra de toc que articula el fet social; en aquest sentit, és molt adient la citació de Deleuze a la introducció: "Tot es resumeix en el poder". Amb una tècnica de contraposició entre Foucault i Durkheim, Brunet ens fa conèixer l'entramat de la "genealogia del fet social", per desembocar després en el coneixement de les tàctiques del "poder / saber".

El llibre és una aportació a l'anàlisi del deteriorament tan significatiu de les estructures socials, sobretot la representativitat del poder en la democràcia. Potser l'enfocament adequat, ens diu l'autor, no és mirar el ciutadà sinó el poder: per això cada vegada resulta més difícil la solidaritat i és més fàcil la individualitat solitària.

Foucault és estudiat des d'una visió desmitificadora, amb el convenciment que al nostre país ha tingut mala premsa a partir de quatre resums i algunes visions parcials que han eliminat, per ignorància, la riquesa d'aquest pensador. Emmarcat en els seus orígens per Nietzsche, de qui fa una anàlisi suggerent, la seva visió gira al voltant de com es desenvolupa el pensament en l'ésser humà i com ha de donar-se el camp i la gènesi de la veritat, plantejant la necessitat de veure, no la unitat conceptual sinó la diversitat de conceptes, com si es tractés d'un cartògraf, construït a través de la realitat dels mapes la totalitat d'allò que hom està intentant de desvetllar.

La radicalitat del pensament de Foucault queda al descobert en l'anàlisi de Brunet, que beu en les seves pròpies fonts. En aquest sentit, l'aportació és seriosa i significativa.

Veient l'evolució dels països de l'Est, la situació de descontentament en molts països occidentals, l'absència de motivació en grans majories democràtiques, l'estudi del poder que fa Brunet és un bon motiu per reflexionar sobre aquesta situació, no des d'una opció política partidària, sinó des del fet mateix de la filosofia, des de la seva missió radical de la descoberta de la veritat per a tots i per sempre.

És cert que si Foucault és defensor d'una certa ètica del "souci de soi", d'ocupar-se d'un mateix, de l'autorealització de l'individu en un cert sentit estètic

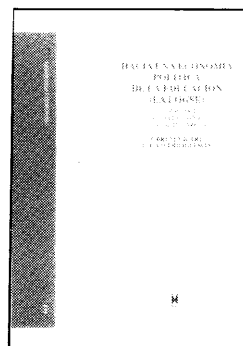
de l'existència, de la vida, tot prescindint d'una moral de normes universals, no és menys cert que les seves anàlisis són molt vàlides i no poden ser ignorades per entendre la realitat del món que ens envolta, malgrat que avui ens estiguem movent entre una ètica de la postmodernitat i un revival de l'ètica més conservadora, sense cap lligam amb el món actual.

La contraposició d'aquesta realitat amb la durkheimiana, més assentada entre nosaltres, és interessant per desvetllar cap a on camina la "lògica del fet social" i trobar "la veritat", "l'objectivitat", "l'obligatorietat"- concepte aquest que preocupa Hans Küng en el seu projecte d'ètica mundial: com fonamentar l'obligatorietat, com fer que l'ésser humà es lligui, o es relligui, amb una situació ètica. El pas següent és, sens dubte, el de la realitat religiosa i les seves relacions amb l'ètica. Aquests aspectes no són tractats per Brunet, que més aviat es pregunta si existeixen mecanismes legitimadors de la moral i de les virtuts socials, i de quin ha d'ésser el paper de l'Estat en aquesta tasca, si és que n'ha de tenir alguna.

Aquest llibre és, doncs, especialment recomanable per als interessats en les anàlisis polítiques de l'actualitat, i una sòlida aportació a una temàtica ben actual en la recerca filosòfica, a través de la comparació entre Foucault, un dels pensadors més qüestionats avui dia, i Durkheim, anomenat el pare de la sociologia. Una visió doblement interessant i original per la quantitat d'anàlisis crítiques aportades a la bibliografia sobre Foucault.

Luis F. Valero

Teoria i Història de l'Educació

BRUNET, I. i VALERO, L.F.
HACIA UNA ECONOMIA POLITICA DE LA EDUCACION: LA LOGSE.
PPU. Barcelona, 1992.

En aquest llibre els autors fan una anàlisi, en primer lloc, de per què el govern socialista es veu obligat a desenvolupar una llei com la LOGSE dins el marc ideològic i polític del socialisme; d'altra banda, a partir d'un marc epistemològic determinen les bases

C o m e n t e m i s u g g e r i m

en què recolza la LOGSE; i per últim expliquen fins a quin punt aquesta llei ha estat una aportació al sistema educatiu espanyol.

Observem que el llibre, escrit amb un llenguatge a estones clarificador, i en altres moments no tant, té un nivell sociològic i filosòfic excessiu; potser els autors l'han redactat amb la intenció que sigui un manual d'estudi i consulta per a alumnes de magisteri, pedagogia i sociologia: d'aquí les àmplies i significatives exposicions del pensament de Durkheim, Marx, Weber, Veblen, Gramsci, Manneheim, Nietzsche, Althusser, Baudelot, Carnoy, Collins, Bourdieu i Passeron, Bernstein, Appel, Fernández Enguita, i sobretot de Carlos Lerena, al qual els autors reten un homenatge significatiu, ja que fa la impressió que els autors es reconeixen com a deixebles seus, en certa manera.

L'obra, segons la nostra opinió, és una aportació valuosa d'una nova pedagogia social amb una forta implantació crítica envers el sistema educatiu. Per a estudiants de magisteri i carreres afins a l'educació: pedagogia, psicologia, educador social, assistent social... el llibre pot arribar a ser de consulta obligada pel seu enfocament macroestructural. La bibliografia hi és abundant i a vegades les citacions són massa llargues, però s'accepten si hom té en compte el to pedagògic-didàctic que els autors assenyalen en la presentació

Com a conclusió, un llibre que mostra com a les Escoles de Mestres es desenvolupa una recerca pedagògic-social o social-educativa seriosa i aprofundida. La nostra felicitació als autors, membres del claustre de l'Escola de Mestres de Tarragona.

Marta Domènech

